

med det därmed allittererande namnet på ett sjukdomssymtom. Som vi nedan skola se, har just 5-talet använts vid fördrivandet av vissa sjukdomar. Härtill kommer, att Johannes Bureus, som haft tillgång till åtskillig runtradition, anger runnamnet såsom *kyn*, vilket kan gå tillbaka på samma grundform, som angelsax. *cén* (och tyska *Kien*). I ordet står *y* sannolikt för *i*, och därmed kan ett slutet *e* ha återgivits. Ett studium av trolldomstecknen på en lapptrumma av väl bevarad hednisk typ ger även — såsom vi i det följande skola se — skäl för, att det skandinaviska runtecknet betytt 'furuved', 'gren av furu' (grundbetydelsen för angelsax. *cén* — facklan en gren av fet furu). Bilden av en furugren eller furutopp synes på denna trolltrumma just på den plats, där man har att vänta en motsvarighet till denna runa.

Har 'fackla' varit det ursprungliga namnet på den femte runan, stämmer detta väl med vad vi veta om senantikens bokstavsmagi och talmystik. Facklan är att uppfatta såsom en symbol för elden och ljuset. I den koptiska framställningen av den grekiska alfabetmystiken säges det bl. a. att den femte bokstaven *E* är symbolisk för »ljuset». I en grekisk skrift, »Alfabetets etymologi», vari åtskilligt av senantikens bokstavsmagi på ett mer eller mindre förvirrat sätt dröjt kvar, antydes även, att samma bokstav, som synes ha kallats *eos* (ἔως), 'morgonrodnad', haft med ljuset att göra. Det grekiska ordet för 'ljus', *phôs* (φῶς), har dessutom även kunnat betyda 'fackla'.

Orsaken till, att just den femte bokstaven förbundits med ljuset och facklan, eldens och ljusets symbol, ha vi med all sannolikhet att söka i från den främre orienten, närmast Persien, utgången mystisk spekulation. I »Bundehesh» (kap. 17) talas det om fem arter av eld. Mithraismens eldgud Zervan kallas även i manikeiska hymner för »fem-guden», och som mithraistisk gudastod finnes han framställd såsom fackelbärande (i regeln hållande tvenne facklor), därtill försedd med lejonhuvud, ur vars gap eld kunde utsläppas. (Lejonet var en symbol för elden.)

I nordisk och annan europeisk folklig magi betraktas pen-